

Devlet bakanlıkları tarihe karışıyor

ÖMER ŞAHİN
29/03/2011

Hükümet, seçimlere sayılı günler kala sürpriz bir adım atarak, bakanlıkların yapısını baştan sona değiştirebilmek için TBMM'den yetki istedi.

"Süper yetki" olarak adlandırılan kanun hükmünde kararname (KHK) yayımlama talebiyle devlet bakanlıklarının kaldırılması hedefleniyor. Buna göre, halen sayısı 8 olan devlet bakanlıkları tarihe karışacak.

Yerlerine ise yeni isimlerle icra yetkisi olan bakanlıklar kurulacak. Bu bakanlıkların sayısının 4 veya 5 olması bekleniyor. Yeni bakanlıklar olarak şu isimler öne çıkıyor: Kamu Düzeni Bakanlığı, Kadın ve Aile Bakanlığı, Spor Bakanlığı, Yurtdışı Hizmetler Bakanlığı, Sosyal Yardımlar Bakanlığı, İletişim ve Haberleşme Bakanlığı. AK Parti döneminde birleştirilen Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın ayrılması da gündemde.

TBMM'den 6 ay süreyle KHK yayımlama yetkisi talebini içeren tasarı Meclis'ten geçerse hükümet, yasal düzenlemeye gerek kalmaksızın bakanlıkların yapısını KHK ile değiştirebilecek. Seçim öncesi düzenlemeyi hayata geçirmek isteyen iktidar, işlevsiz olduğunu düşündüğü devlet bakanlıklarını geniş bütçeyle donatılmış icracı bakanlıklara dönüştürmek istiyor. Şu an kabinede 3'ü aynı zamanda başbakan yardımcısı olmak üzere toplam 8 devlet bakanı bulunuyor. Devlet bakanlıklarının lağvedilmesi diğer bakanlıkların durumunu da etkileyecek. Yeni kurulacak olan icracı bakanlıklara diğer bakanlıkların ilgili birimleri de bağlanacak. Bu değişiklikler ayrı bir bütçeye sahip olmadıkları için devlet bakanlıklarının yaşadığı sıkıntıyı da sona erdirecek. Mevcut durumda devlet bakanlığı, aslen Başbakanlık'a bağlı olan ve bütçe harcamaları açısından Başbakanlık Müsteşarı'nın son sözü söylediği kuruluşlardan sorumlu olabiliyordu. Yeni düzenlemeyle Başbakanlık'a bağlı kuruluşların sayısı da azalacak. Genelkurmay Başkanlığı ve MİT dışındaki kuruluşlar yeni icracı bakanlıklara devredilecek.

Anayasaya göre TBMM, Bakanlar Kurulu'na bir yetki kanunu ile kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi verebiliyor. Kamuoyunda "süper yetki" olarak adlandırılan KHK yetkisinin süresi seçimlerle sınırlı olmuyor. KHK yetkisi, Meclis'ten geçtikten sonra iktidar değişse bile yetki 6 ay süreyle kullanılabilir. Bu yetki kullanımına eski cumhurbaşkanlarından merhum Turgut Özal döneminde sıkça başvurulmuştu. 1990'lı yıllar sonrasında ise yetki talebi genellikle Anayasa Mahkemesi'nden geri döndü. Bülent Ecevit hükümetinin çıkardığı 20 adet KHK yetkisinin 18'i Anayasa Mahkemesi'nden geri dönmüştü. AK Parti hükümeti de ilk kez bu talepte bulunuyor. Muhalefetin tepkisiyle karşılaşması beklenen bu girişime AK Partili bazı isimler de sıcak bakmıyor. AK Parti'nin önde gelen bir ismi, "Zamanlama olarak yanlış. Ayrıca bu düzenleme 'bakanlık' sistemine geçişi zorlaştırır. Parlamenter sistemi güçlendiriyor. Merhum Özal, başkanlık sistemini istediği için devlet bakanlığından yanaydı." şeklinde konuştu.